

Πώς ψηφίζουμε στις ευρωεκλογές

Ήρθε η ώρα να ψηφίσουμε! Από τις 6 μέχρι τις 9 Ιουνίου του 2024 εκατομμύρια Ευρωπαίοι πολίτες θα προσέλθουν στις κάλπες των ευρωεκλογών για να εκλέξουν το νέο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και να αποφασίσουν ποιο θα είναι το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι το μόνο θεσμικό όργανο της ΕΕ που εκλέγεται απευθείας από τους πολίτες, ενώ οι ευρωεκλογές είναι μία από τις μεγαλύτερες δημοκρατικές διαδικασίες στον κόσμο. Σε αυτή τη σειρά πόντκαστ θα δούμε αναλυτικά όλα όσα χρειάζεται να ξέρετε για τις επικείμενες ευρωεκλογές.

Στο σημερινό επεισόδιο θα μιλήσουμε για το εκλογικό σύστημα που εφαρμόζεται στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Κάθε πέντε χρόνια οι πολίτες της ΕΕ εκλέγουν τους βουλευτές που θα τους εκπροσωπούν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στις φετινές εκλογές θα εκλεγούν συνολικά 720 ευρωβουλευτές, δηλαδή 15 βουλευτές περισσότεροι από τους 705 βουλευτές που έχουμε σήμερα. Κάθε χώρα εκλέγει διαφορετικό αριθμό ευρωβουλευτών, με βάση την αρχή της φθίνουσας αναλογικότητας. Φθίνουσα αναλογικότητα σημαίνει ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο πληθυσμός μιας χώρας, τόσο περισσότερους ευρωβουλευτές εκλέγει. Ταυτόχρονα όμως σημαίνει ότι κάθε ευρωβουλευτής από μεγάλη χώρα εκπροσωπεί αναλογικά περισσότερους ψηφοφόρους από ό,τι ένας ευρωβουλευτής από μικρότερη χώρα. Ο ελάχιστος αριθμός ευρωβουλευτών που μπορεί να έχει μια χώρα είναι 6, ενώ ο μέγιστος αριθμός είναι 96.

Οι ευρωεκλογές διεξάγονται σε όλες τις χώρες με βάση τις ίδιες γενικές αρχές, αν και η διαδικασία της ψηφοφορίας διαφέρει ελαφρώς από χώρα σε χώρα. Στις περισσότερες χώρες οι ψηφοφόροι ψηφίζουν το πολιτικό κόμμα της προτίμησής τους. Σε άλλες χώρες μπορούν να ψηφίσουν υποψήφιους από διαφορετικούς συνδυασμούς, ενώ σε κάποιες άλλες χώρες μπορούν να ψηφίσουν και πολιτικό κόμμα, αλλά και μεμονωμένους υποψήφιους από άλλους συνδυασμούς. Στις ευρωεκλογές εφαρμόζεται το σύστημα της απλής αναλογικής, δηλαδή ο αριθμός των εδρών που κατακτά ένα κόμμα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο βρίσκεται σε άμεση αναλογία με τον αριθμό των ψήφων που έλαβε στις εκλογές.

Ποιοι όμως μπορούν να ψηφίσουν; Δικαίωμα ψήφου στις ευρωεκλογές έχουν όλοι οι πολίτες των κρατών μελών της ΕΕ που έχουν συμπληρώσει το ελάχιστο όριο ηλικίας που ισχύει στη χώρα τους. Στις περισσότερες χώρες της ΕΕ, αυτό το όριο ηλικίας είναι τα 18 χρόνια. Στην Αυστρία, το Βέλγιο, τη Γερμανία και τη Μάλτα οι ψηφοφόροι μπορούν να ψηφίσουν από την ηλικία των 16 ετών, ενώ στην Ελλάδα μπορούν να ψηφίσουν όλοι όσοι έχουν συμπληρώσει τα 17ο έτος της ηλικίας τους.

Επιπλέον, όσοι Ευρωπαίοι πολίτες διαμένουν σε άλλη χώρα της ΕΕ μπορούν να ψηφίσουν είτε στη χώρα καταγωγής τους είτε στη χώρα διαμονής τους. Όμως προσοχή: κάθε πολίτης μπορεί να ψηφίσει μόνο σε μία χώρα.

Πώς ακριβώς ψηφίζει κανείς λοιπόν στις ευρωεκλογές; Όταν πάτε να ψηφίσετε, θα σας δώσουν τα ψηφοδέλτια των κομμάτων που συμμετέχουν στις εκλογές. Σε κάθε

ψηφοδέλτιο αναγράφονται τα ονόματα των υποψηφίων που κατεβαίνουν με το εκάστοτε κόμμα. Μπορείτε να επιλέξετε το κόμμα που θέλετε να ψηφίσετε και να βάλετε σταυρό στους υποψήφιους που προτιμάτε. Θυμηθείτε ότι όταν ψηφίζετε ένα κόμμα, αυξάνονται οι πιθανότητες να εκλεγεί κάποιος υποψήφιος από το συγκεκριμένο κόμμα, ακόμη κι αν δεν είναι αυτός στον οποίο βάλατε εσείς σταυρό προτίμησης. Σε πολλές χώρες της ΕΕ οι εκλογές διεξάγονται με λίστα, δηλαδή τα κόμματα καθορίζουν από πριν τη σειρά με την οποία θα εκλεγούν οι υποψήφιοί τους ανάλογα με τη δύναμη που θα συγκεντρώσουν. Στην Ελλάδα και στην Κύπρο, εφαρμόζεται το σύστημα της σταυροδοσίας, δηλαδή οι ψηφοφόροι μπορούν να επιλέξουν τους υποψήφιους που προτιμούν.

Μόλις ολοκληρωθεί η διαδικασία της ψηφοφορίας την ημέρα των εκλογών γίνεται η καταμέτρηση των ψήφων και κάθε κόμμα λαμβάνει τις έδρες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που του αναλογούν με βάση το ποσοστό που έλαβε. Με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται ότι όλα τα κόμματα εκπροσωπούνται αναλογικά προς τη δύναμη που συγκέντρωσαν στις εκλογές.

Η ψήφος σας θα καθορίσει ποιοι βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα σας εκπροσωπούν όταν θα εκπονούνται οι νέοι νόμοι της ΕΕ, ενώ θα επηρεάσει επίσης την εκλογή της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αποφάσεις αυτές θα διαμορφώσουν την καθημερινή σας ζωή, αλλά και τις ζωές εκατομμυρίων ανθρώπων σε ολόκληρη την ΕΕ. Κλείνοντας, θα θέλαμε να τονίσουμε ότι η δημοκρατία δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένη. Είναι ένα συλλογικό επίτευγμα που κατακτήθηκε με πολύχρονους αγώνες από αμέτρητους ανθρώπους και είναι συλλογική ευθύνη όλων μας να τη διαφυλάξουμε και για τις επόμενες γενιές. Και σε αυτόν τον αγώνα, δεν περισσεύει κανείς.

Σε αυτό το σημείο ολοκληρώνουμε το σημερινό μας επεισόδιο. Μπορείτε να ακούσετε περισσότερες εκπομπές στο Europarl Radio, το διαδικτυακό ραδιόφωνο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.